

Szerkesztői szállítás

Belső-kerületi 21. szám, hova a lap szerkesztői részét illető közléseknek címezendők.

Az értékesítési díjaknak Kéziratok nem adnak vissza.

Előfizetési díj:

Egész évre	12 frt.
Félévre	6 "
Negyedévre	3 "
Egy hónapra	1 "

Megjelenik minden nap, az ünnepeket követő napok kivételével.

KELET

POLITIKAI ES KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

A

„KELET“

előfizetési feltételei:

Egész évre 12 frt. Negyedévre 3 frt.

Félévre 6 frt. Egy hónapra 1 frt.

Egyes szám ára 5 kr.

Az előfizetési pénzek — legcélszerűbben postai útvánnyal — Kolozsvárra, Stein János könyvkereskedésébe küldendők.

A „Kelet“ kiadóhivatala.

A városi főispánok.

IV.

(zzz.) A mi régi alkotmányunk szerint nálunk háromféle város volt megkülönböztetve, u. m.:

a) szabad királyi városok, melyek az Appr. C. III. R. 35 és 39 cz. szerint, mint a vármegyétől, melynek területén fekszenek, egészen független testületek saját választott tisztviselőik által kormányoztattak, de a főkormányzók közvetlen felsőbbbsége alá helyeztetten;

b) ugynevezett nemes városok, melyeknek közönsége (C. C. III. R. 11 cz. 6 cz.) egyetemlegesen nobilizáltatván, nemesi szabadsággal éltek, a nemességgel hasonló jogokat élveztek és hasonló terheket viseltek, szükség idején azon vármegye zászlója alatt insurgáltak, a melynek területén fekvettek, „törvények dolgából is a vármegyén pereltek“, s ugyan csak az illető vármegye felsőbbbsége alatt saját választott tisztviselőik által kormányoztattak;

c) mezővárosok, vagyis taxás helyek, melyek ez utóbbi elnevezést onnan nyerték, hogy az adót hajdan nem kapuszám szerint, hanem bizonyos megváltási összegben fizették, melyek tehát nem élvezték a legnevezetesebb nemesi kiváltságot, az adómentességet, de különben a földesúri hatalomtól menten saját választott tisztviselőik által igazgatták ügyeiket a vármegye felsőbbbsége alatt, élvezhetvén mindazon szabadalmakat, melyeket kiváltsággleveleik által nyertek.

E szerint a szabad kir. városok a főkormányzók közvetlen felsőbbbsége, a nemes városok és taxás helyek a vármegyék felsőbbbsége alatt állottak, s csak a vármegyék valának főispánok közvetlen kormányzata alá helyezve az A. C. III. R. 43. cz. 1. cz. értelmében, ezen főispánoknak kötelességük levén személyesen öröködni a felett, hogy az igazgatást illetőleg „az eddig invalensált usus és efföléről irott constitutioi az országnak obszerváltassanak.“

Habár városi főispánok nem voltak, a városok kormányzata — minden kiváltságok és szabadalmak mellett is — eképvagy a kormány közvetlen felsőbbbsége, vagy a vármegyék felügyelete alá helyezettten folyt, s nagy tévedésben vannak azok, a kik beszélnek a „rég jó időkről“, midőn a városok önkormányzati jogát elannyira semmi és senki se alteralta, hogy egy-egy város teljes függetlenségét élvezve, majdnem mint egy-egy kis köztársaság igazgatta önmagát az államban. Evel bizony hiába búsiadják magukat s érkeztetik polgártársaságukat a régi városi jussok utolsó bárdjai. Az egész érzékeny nótá hamis hangokból áll, mely senkit se fog meghatni, a ki ismeri régi törvényeinket, a régi gyakorlatot és rendszert.

Azon jog, hogy a városok igazgatása ellenőriztessék nem most, nem a köztör-

vényhatóságok rendezéséről szóló törvény által teremtetett; az — mint a fennebbi adatokból is kitűnik — valóságos öreg historiai jog; az megvolt mindig az önkormányzati joggal szemben, s a ki tán azt hirdeti, hogy a városi főispánok intézménye által a kormány az önkormányzati jog eddigi arányainak rovására nyer beavatkozási jogot, az magát és polgártársait ámtja. Már pedig, ha azt akarjuk, hogy haladjunk s városaink megfeleljenek szép hivatásuknak és nagy feladatuknak, akkor ne ámtjuk, hanem világosítsuk fel egymást.

Törvényhozásunk az 1870: XLII. t.-cz. által kivette a városokat a kormány közvetlen felsőbbbsége, illetőleg a megyék tutorsága alól, az általuk közvetített igazgatás ellenőrzése végett részülre is főispánt állítván, és jövőre csak az egyszerűbb ugynevezett „rendezett tanácsú városok“ maradván a megye részbeni hatósága alatt. Ez mindenesetre oly intézkedés, mely remélhetőleg az ellenőrzési jog rendszeresebb gyakorlását vonandja maga után, de miután a törvény meghatározza a főispáni hatáskört, ezen rendszeresítés által épen bizalomragerjesztő és megnyugtató világosságba helyeztetik azon viszony is, a melyben magukat a városoknak államéletrendszerünk keretében feltalálni kell.

Az eddigi helyzet — épen azért, mert az ellenőrzési jog gyakorlatának szabatos meghatározása hiányzott — sokkal kétesebb és hátrányosabb volt; el is vezetett oda, hogy a kormány vagy megyék felsőbbbsége alá helyezett városok közbe-közbe — hol teljes függettségi viszonyba helyezve, hol számba se vétetve — oly dolgokat tapasztaltak, hogy a végén azt se tudták: hányadán vannak tulajdonképp evel a „felsőbbbség“ alá helyezett, határozatlan állapottal. Ma elnyomatva, holnap elhagyatva, csak ritkán elősegítve, ebből állott az a boldog állapot, melyfelé a „rég jó idők“ embereinek pathosában a conservatív szellem értelem nélkül visszahajlt.

Megjárta ez az állapot is az akkori időkben, s az akkori viszonyok közt. De ma már magasabb igényei vannak az államnak és a társadalomnak városaink irányában, hogysem azoknak megfelelhettek egy szabatosabb viszony megállapítása nélkül.

E tekintetben az 1870: XLII. t.-cz. a városokra nézve történelmi jog és gyakorlat alapján oly reformot foglal magában, melyet azok csak örömmel üdvözölhetnek, s alig marad kétség fenn az iránt, hogy városaink csakhamar átlátandják, miszerint a törvényhozásnak hálával tartoznak azon gyakorlati intézkedésekért, melyek reájok vonatkozólag ezen többször idézett törvényekikben foglaltatnak, s különösen a városi főispánok intézményének életbeléptetéseért. Ehez csak a kell, hogy a városok is, főispánjaik is megfeleljenek azon várakozásnak, melylyel a törvényhozás az új, rendszeresített élethez megteremtette a szabatosabb, korszerűbb alapot és tényezőket.

Ha van a városokban életrevaló, gyakorlati szellem, azok sietni fognak a törvény által csak általánosságban előszabott irányban és korlátok közt statutumok alkotása által maguknak oly belsőszervezetet adni, mely alkalmas legyen megfelelni mindazon feltételeknek, a miktől a jó, olcsó és gyors közigazgatás és azon szempont érvényesítése függ, hogy a törvényhatóság tulajdonképp csak közvetítője a

közigazgatásnak, melyért — épen mert az nemcsak helyi érdek, hanem valóságos állami és társadalmi érdek — a kormány felelős az ország előtt. Az eszély, ildom, politikai érettség és józan hazafiság tehát csak azt a tanácsot nyújtja, hogy ezen bizonyos határok között engedett belsőszervezkedésnél tartsuk lelkiismeretesen szem előtt, miszerint van egy határ, a min törvényhatósági jogaink és kötelességeink gyakorlásával túllépni, s a kormányközeg ellenőrzési feladatát meghiusítani akarni a legfonakabb liberalismus lenne, mely valaha compromittálta a pártfogása alá vett érdeket. A megyék e tekintetben szervezkedési munkálataikkal oly dicséretes példát nyújtának, hogy annyival inkább elvárhatjuk városainktól, miszerint az előttük álló feladatot ne tekintsek kevésbé emelkedett szempontból.

Másfelől tagadhatlan az, hogy nagyon, de nagyon sok függ attól: vajjon városi főispánaink viszont szerencsések lesznek-e tiszteletben tartani és tartatni ezen hatáskör hatásait, melyeket számunkra a törvény betűin kívül még a behatóbb fel fogás és gyakorlatias tapintatosság jelölhet meg világosabban. Ha ők ezen határok közt fogják érvényesíteni azon kitűnő tulajdonokat, melyek folytán kineveztettek, ha azon szervezettel azonban, melyet a városok közelebbről alkotandó statutumaik által önmaguknak adanduk, a hivatásukból folyó correct álláspontot szilárd következetességgel megtartják, s azon se tulbuzgóságból tul nem mennek, se igazolhatlan habozás vagy engedékenységből innen nem maradnak, akkor ők csakhamar oly becses factorrá nővők ki magukat, mely a törvény különben holt betűnek államra és városra nézve egyiránt gyümölcsöző életet adhat. Ez nem oly egyszerű, mint némelyek vélik, de nem is oly nehéz feladat, hogy annak szerencsés megoldása iránt kétélyeink támadhatnának, s ha itt-ott eleintén tán nem is menne minden oly jól, mint kellene, azért még nem a főispáni rendszer maga lesz okozandó.

Pest, sept. 14. 1871.

(A) Hosszu szünetelés után ma tartotta a képviselőház első ülését. Mint az ilyen ülések rendesen, ez sem birt különös érdekességgel. A szünetidő alatt a kül- és belpolitika vagy nyugodott vagy rendes medrében maradt s így nem volt esemény, mely az ellenzék vértetett lovagjait a kormány ellen a szavak csataterébe hirta volna. Benn az országban megindult a megye- és bírósági rendezés processusa, de mai állapotában a kormány számára inkább csak az ellenőrködés, mint a pozitív alkotás szerepe jutott. Ő megnyitotta a tért a megyék előtt, melyek most behatásuk és különös viszonyaikat szerint készítik a belső rendezéseket illető munkálatokat. Ezeket a kormány csak átvizsgálja s a menyiben a felülvizsgálat alkalmával kiderül, hogy részben vagy a törvény szabványával, vagy a helyi viszonyokkal ellentétben állanak, a megtámadott pontok módosítását szorgalmazza. A kormány e tevékenysége tehát nem igen nyújtott alkalmat az ellenzéknek a támadásokra.

Csak az egyház és állam közötti viszony az, melynek egyik fontos mozzanata a szünetidő alatt is fölmerült Jekelfalussy Vince székesfehérvári püspök esetében. A püspök ur tudvalevőleg a királyi placetum jogának tekintetbe vétele nélkül s a kormány egyenes tilalma daczára önhatalmilag kihirdetett s kihirdetése a csalhatatlanság hitelvét. Pauler miniszter ur még a múlt ülésszak idején megígérte, hogy ez önkényesség ellenében az állam jogainak érvényét és tiszteletét fog szerezni. A reuittens püspök e héten csakugyan Budára idéztetett „ad audiendum verbum regis“, hogy a miniszterelnök, mint meghatalmazott ajkairól a király roszalását és feddését hallja

Kiadó-hivatal:

Stein János könyvkereskedése, hova az előfizetési díjaknak címezendők.

Hirdetési díjak:

Négyezer hasábozott garmond sor ára 6 kr. Belsőoldali hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakori hirdetéseknek külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetések felvételnek:

Bécsben: Oppellik Alajosnál (Wollzeile 22. Haseinstein és Voglernál (Neuer Markt 11.)
Pesten: Lang Leopoldnál (Erzsébet-utca 9. szám emelet.)

tette fölött. Noha az országban senki sem akarja, hogy a kormány Jekelfalussy urból erőszakosan martírt csináljon, a közvélemény nagy részét még sem elégitette ki azon büntetés, melyet a kormány a püspökre mért s az actió folytatását követeli. Ezen nézetet tette Simonyi Ernő mai interpellációjának tárgyává, melyre a miniszteri választ nagy kíváncsisággal várjuk.

Egészen más természetű volt Simonyi Ernő mai első interpellációjá. A képviselő ur nincs meglepődve, hogy a korona a képviselőház szünetelése idején Tisza Lajos személyében oly férfit nevezett ki közlekedési miniszterré, ki nem tagja a képviselőháznak. Miután a jelen cabinetnek immár két tagja nem képviselő, Simonyi ezen kinevezéseket a parlamentaris rendszerrel ellentétben állónak mondotta. Andrássy Gyula gróf rögtönzött válaszában könnyen kimutatta az interpelláció jogosulatlanságát, midőn azon körölményre utalt, mely szerint a koronának kinevezési joga korlátolva nincs sem törvény, sem szokás által. Természetesen ez elvet sem szabad a tulzásig hajtani, mint például Hohenwarth gróf tette Ausztriában, ki egész miniszteriumát a parlamenten kívül álló elemekből alkotta. Tisza Lajos esete azonban ez eseménynyel párhuzamba nem állítható.

Végül a képviselőház ülésének újbóli elnapolása is szóba került. Egyelőre csak a telepítvényesekről, az új 30 millió mor kölcsönről szóló törvényjavaslatok s néhány apróbb ügy fog tárgyalatni mi körülbelül két hetet veend igénybe. Ez idő alatt valószínűleg mir szombaton, a pénzügyminiszter betérjesztendi, az 1872 évi költségvetési előirányzatot, mely mint rendezes a penzügyi bírósághoz fog áttanulmányozás végett utasittatni. Mihelyt a fentemlített ügyek alkotmányos uton elintéztetnek, a képviselőház ujjal feltűgészti tevékenységét mindaddig, míg a penzügyi bizottság jelentését el nem készíti, mi legalább is egy hónapot veend igénybe. —

A városi képviselő közönség folyó szept. hó 13-án s folytatólag 14-en tartott közgyűlései.

Az első napon, Filep Sámuel főispán ur elnöklése alatt, az utóbbi ülés jegyzőkönyve hitelesítése után, a m. kir. belügyminiszter ur felhívása olvastatott fel, mely szerint az 1871-ki XLII-ik törvényekik értelmében a város közgyűlés megartása f. hó 30-kát jelölő ki zárhatáridő, mielőbb felterjesztendő czél szerű s mind a közigazgatás, mind a közönség érdekének megfelelő tervezet elkészítésére szólít fel. Azon nézet folytán, hogy e munkálatra minél nagyobb számú bizottság lenne kiküldendő, annak tagjait 40-ben állítá meg a képviselő, s titkos szavazás után választását azonnal meg is tette. Erre a szavazatok szám-bavétele végett egy külön öt tagu bizottság a mellékterembe vonulván, a közgyűlés ez alatt tárgyalásait tovább folytatta.

A városi egyesbíróság vezető tanácsosának, családú ügyei intézhetésére, hat heti szabadságidőt engedett. Puskás József nites ügyvédnek az erdélyi törv. kir. táblától f. é. august. 30-án nyert ügyvédi oklevélét kihirdette. A városi iskolások jelentkezési nyomán: a polgári iskolában a leköszönt dr. Császár Károly helyére igazgatóvá ideiglenesen megitt Váradí Károly tanárnak 1000 frt illetményéhez a 150 frt pótléztet, Deák József, a menyiség tan ujan beválasztott tanárának évi 1000 frt illetményét, Propper Ferencz, az iskola mindhárom osztályában a szepírás s a két felső osztályban a rajz tanítójának 360 frt, s Deák Józsefnek az első osztálybeli rajztanításért 120 frt fizetését, e két utóbbinak egy évi időre, f. é. septemb. 1-jétől kezdve a házi pénztárból folyóvá tette.

A városi közgyűlésnek, mivel a törvény-szék épületében helyisége nincs s teendőit saját szállásán végzi, utóbb kiszolgáltatva volt felévi 75 frt szálláspénze f. é. septemb. 29-től, évnegyedres részletenkint, míg ez alkalom-ra szükség lesz, kiadni határoztatott.

A nagy kaszárma előtt omló félben levő tűzérési szín helyreépíttetését, a bemutatott 800 frtos terv alapján a képviselőt olyképp szavazta meg, hogy ha sokkal többbe nem kerülne, tartosság tekintetéből kőlabokra készíttessék. A katonai helyőrség zászlóaljainak külön töl-tényszekereihez a szükségelt kocsiszínek ideig-

BELFÖLD.

Deés, 1871. szept. 13.

lenes felállítását s a megszorodott katonatiszti szállások miatt 11 új szállás butorzata, ágyemléi s egyéb kellékeinek ujan beszerzését engedélyezte.

Továbbá Borsodmegye törvényhatósága megküldött szervezeti javaslatát, az e szakban alkalmasnak még érkezendő hasonló munkálatokkal, a szerveztékészítő bizottságnak használatára kiadatul határozván, a közgyűlés, minthogy a kezdetben beadott nagy számú szavazatok kisérdése ez alkalommal nem mehetett teljesen végbe, ülése folytatását más napra halasztva, szünetelt.

Szeptemb. 14-én délután a képviselő, főispán ur elnöklése alatt egybegyűlvén, a szerveztékészítő-bizottság 40 tagjára tegnap beadott szavazatok eredményét olvasá fel a kisorsozó bizottság részéről a képviselői jegyző.

Volt összesen 69 szavazó s ezekről nyertek: 69 szavazatot Csulak Dániel, 68 at Berde Áron, Demeter Károly, Fényi Henrik, Szász Domokos, Tamási János 67-et, Filep István, Hajós János, dr. Haller Károly, idősb Hintz György, Korbuly Bogdán, Nagy Péter, Rucska János, Ürmösi Sámuel, Vizi Endre 66-at, Halmágyi Sándor, Máday János, Pál Sándor, dr. Szabó József 65-öt, dr. Fischer Lajos, Incze Mihály, Mikó Lőrincz, ifj. Tauffer Ferencz 64-et, Kállai Lajos, Schütz János 63-at, Keserő Mózes, Krémer Ferencz, Sárkány Ferencz 62-öt, Lugosi József, Sándor József 61-et, Fekete Pál, dr. Gálffy Endre, Rosescu Vaszilie 59-et, Hirsfeld József, Pap József 58-at, Biró János 57-et, Kerekes Márton, Tömösvári Miklós 56-ot, Kiermayer Károly 55-öt, dr. Bölteky Ferencz. Az előbb vezetettek az elnök főispán ki is jelenté a 40-es bizottság általános szavazat-többséggel megválasztott tagjainak. Utánok következnek Simon El-k 17, Makoldi Sámuel 12, Szász Gerő 10 szavazattal, melyen alól fokont-kint lefelé 59-en nyertek még, de a nagyobb rész csakis egykét szavazatot.

Ezután a közgyűlés a szervező bizottság elnökének egyhangulag a városi főispán urat kérte föl s jegyzőjének a képviselői jegyzőt nevezte ki; a bizottságot utasítá egyuttal, hogy a tagjai sorában támadható hézagokat a 40 megválasztott után szavazat, szám szerint következő egyénekből egészítse ki s a meglevő tisztviselői kar tagjait, valamint az igazgatás különböző ágainak rendezésénél szükségilendő szakembereket ahoz képest, a mint a feladatához segélylyel járulhatnak — tárgyalásaiba bevonhassa.

Biró János törvényszéki tanácsos, mint-hogy hat hétre szabadságra lett, nyilvánítá, hogy a bizottság munkálatában, mint annak egyik tagja, részt nem vehetend. Helye a fen-nebbi megállapodás szerint lesz pótolva.

Végre a bizottságnak tervjavaslata elkészítésére határidőül a következő október hó közepe tüzetett ki akkép, hogy munkálata az e fölött határozandó közgyűlés egybehívása előtt legfőbb 3 nappal a képviselők tagjai közt nyomtatásban szétosztva legyen.

KELET TÁRCZÁJA.

Egy kaczer leány története.

Washington Irving elbeszélése.

(Folytatás.)

Kíváncsiságom föl volt keltve s tudakozdattam a lány felől, mire a kápolna lelkésze késszégesen adott részletesen fölvilágosításokat. Társalgásunk a körülállók közül is többeket odacsalt s ez is, az is mondot egy-egy adatot s mindnyájuk elbeszéléseiből meritém a következő történetet.

Delarbre Anka egyetlen lánya volt az egy-ik legtehetősebb bérllőnek, vagy kis, birtokosnak, a mint őket nevezik, ki Pont l'Évêque-ben, egy csinos kis faluban lakott, nem mesze Nonfleur-tól, alsó Normandia termékeny, legelőben bővölködő részében, melyet Pays d'Augenak hívnak.

Anka szülei büszkeségét s örömet képezé s nevelője a legnagyobb szeretet elnézése volt. Eleven, gyöngéd, játszi, fogékony szívű egy leányka volt. Érzelmek hevesek, lángolóak valának, mivel soha semmi ellenmondásra vagy kényszerre nem talált, mert az önuralom volt leg-erősebb oldala, és a folytonos botlásoktól csak szíve természetes jósa őrizte meg.

Már gyerek korában kitűnt ingerlékely hajlama, egyik játszótársa: la Forge Jenő iránt táplált rokonszenvében. Jenő a közel

A vallás- és közokt.ügyi m. kir. miniszterium meghagyásából Dézsén rendezett hat-héti tanítóképzési pótanfolyam augusztus hó 1-én kezdett meg, s hó 11-én záratott be. Összesen 58 népiskolai tanító vett részt e pótanfolyamon; még pedig B.-Szolnokmegyéből 47, Naszódvidékről 1, Kővárvidékről 7, Dobokamegyéből 2 és Kolozsmegyéből 1. Volt közöttük 18 magyar és 40 román; a legidősebb 75, a legifjabb 19 éves. A tanári teendőket teljesítették a magyar tanítóknál Borbély Sámuel tanfelügyelősségi tollnok, ki egyszersmind tanfolyam igazgatásával is meg volt bízva; a román tanítóknál Dumbráva László szamosújvári orsz. fegyintézet-i román tanár; a tornászokat pedig mindnyájoknak Bujánovics Kornél honvéd-főhadnagy tanította.

Örömmel jelzem, hogy e tanfolyam be-zárása előtt — a főtanfelügyelő úr jelenlétében — megtartott vizsgálaton a tanítók leg-többje az előadott tantárgyakban: beszéd- és értelemgyakorlatok, irva-olvasás anyanyelv-tan, elemi számtan s azok oktatási módszertanában, valamint a tornaszatban is oly szép előmenetelről tettek bizonyítást, hogy teljes hittel remélhetni, mikép ha e tanfolyamon szerzett új ismereteiket lelkiismeretes buzgalommal fogják iskoláikban érvényesíteni, azon tetemes anyagi áldozatok, mikbe az ily tanfolyamok az országnak kerülnek, gazdagon lesznek egykor a hazának visszafizetve.

Boér Károly főtanfelügyelő úr a vizsgálat bevégeztével egy alkalomszerű, emel-kedett szellemű beszéddel köszönte meg a ta-nároknak kitartó fáradozásait, s buzdította a tanítókat, hogy görögyes, terhes, de leg-szebb pályájukon kitartással működjenek a ha-za javára, felvirágzására. E beszédre Fábián Elek domokosi ev. ref. kántor-tanító felett, ügyesen összeállított beszédében a vallás- és közoktatásügyi miniszterium és a tanfelügyő-ség iránti halás érzelmeiknek adván kifejezést azon nemes buzgalomért, melylyel azok a ha-za legerősebb védfalát — a közmívelődést — az adott viszonyok között oly kitartó munkás-sággal igyekeznek felépíteni. Ez után Lebe-di János dézsi r. kath. kántor-tanító a ma-gyar tanítók nevében Borbély Sámuel tanárhoz intézett búcsu-beszédet, meleg sza-vakban köszönte meg irántok tanusított szí-ves fáradozásait.

Vajha a t. tanító urak mindnyájan tel-jes jelentőségben felfogóak a magas kormány-nak e pótanfolyamok rendezésében nyilatkozó nemes intencióit, s egész erejükből igyekeznék iskoláikat az e tanfolyamon hallott elvek alapján rendezni s azokban az egyes tantár-gyak tanítását az itt szerzett gyakorlati mód-szerek szerint kezelni, mert fájdalom, de ali-g ha széles Magyarországon elhagyatottabb álla-potban nyomorgna a népnevelés ügye, mint éppen Erdély ez északi részében, hol — ki-vévén Besztercevidéket — a létező iskolák alig 1%-ja felel meg némileg a népiskolai törvény kívánalmainak.

r. l.

szomszédjában lakott özvegy anyjával, kinek egyetlen gyermeke volt. A két játszótárs gyer-mekes szeretete csak olyan volt, mint akármely kifejlett, heves szenvedély; szélszélyes, féltékeny, viszonygó, kibékülő. A viszony még komolyabb szint öltött, midőn Anka tizenöt, Jenő tizen-kilencz éves korában ezt a sorozás a seregbe szólítá.

Kemény egy csapás volt ez a szegény özvegy! anyára, mert egyetlen büszkeségét, viga-szát látta magától távozóban. De hiába! ez is azok közé a váratlanul jövő szerencsétlenségek közé tartozott, melyeknek a folytonos, véres háboruk által sújtott Franciaország anyái akkor mindig ki voltak téve: az ifjuság virágja nem marad-hatott az anyai kebelén. Anka is pillanatnyi bánatot érzett, kedvesétől meg kellvén válnia. Gyöngéd, félgyerekes, fél szíves ölésszel von-besut tőle. Könyek áradtak szép kék szemei-ből midőn szökehajából egy fűrtös kéz csuklyójára kötött; de a könyeken végig áttört a mosoly, mert még igen fiatal volt arra, hogy élvezni tudja, mily komoly egy dolog a válás, s men-nyire az esetlegtől függ, ha találkoztunk-e ismét egymással, ha egyszer elváltunk széles e vi-lágban!

Hetek, hónapok, évek teltek el. Anka kezei lépést szaporodtak s nem sokára a vidék szépeinek királynője lett. Atyja tekintély volt falujában s háza a helység legvigább társasá-gának gyűlhelye. Anka, hogy egy mondjam, falusi udvart tartott. Mindig egykoru társalgónőktől volt körülveve, kik között vetélytársnő nélkül ragyogott. Az idő legnagyobb része csipkekő-

KÜLFÖLD.

Kolozsvár, szeptember 16.

(s.) A francia nemzet gyűlésén, midőn annyi szenvedélyeskedés után, a szellemi harc egy nem kevésbé tág, de pártszenvéd-lyeknek kevés anyagot nyitó terére: a budget tárgyalására tért át, Casimiri Périer előterjesz-tette a pénzügyi bizottság jelentését. Bármily nagyok a követelések az ország adóképeségét illetőleg, még sem fog a többség a kormány által javasolt minden tételt megszavazni, külö-nösen pedig az adóknak fölemelését 10%-kal, a mi egyébiránt magában véve nem példa né-küli, mert az 1848-i reszpublika 45%-kal emelte föl föl az adókat. A bizottság e mellett egyszersmind azt is javaslatban hozta, hogy a nemzetgyűlés menjen most szünidőre s csak azután tárgyalja a budgetet, a feltétel mellett, hogy az összejevetel úgy történjék, hogy ügyív még meg lehessen vitatni azt. Az ideki kiigazi-tott budgetben a császárság magasb méltóság viselőinek nyugdíjai kérdésében az a módosi-tvány tétetett, hogy mindazok a nyugdíjak tör-ültsenek, melyek nem valamely kitűző szol-gálatért vagy az illetőnek vagyoni viszonyai miatt voltak.

A 10%- adófelemeléstől, melyet Thiers az eltörölt vámm-felemelés helyett szeretett vol-na megszavaztatni, szeptember 13-i üzenetében már el is állott a kormányelnök.

Henrik, luxemburgi herceg egy látszik politikai cél kból a napokban Versail-esba érkezett s hosszasan értekezett Thiers-sel és Rémusatval, a külügyérrel. Megjelenése élénk discussiók tárgyát képezi a francia poli-tikai körökben, sőt már a gyanúsítást is sug-dosság némelyek, mintha ez a litogatás Bis-marck valamely Franciaország elleni machi-natiójával állana összeköttetésben. Különösen gyanakodólag fogadta a clericalis párt, mely nek organuma őt úgy mutatja be, mint a fran-czia nemzet kijelentett ellen-egét, kinek a mult évi háboruban is nagy része volt.

Az új francia-német határok előnyeit a következőkben emeli ki a „Karls-ruher Ztg.“: 1) Luxemburg hercegség most már csak Longwynél mintegy kétórányi terü-leten határos Franciaországgal, 2) Németor-szág nem ugyan felette számos, de kiválóan szívvel lélekkel német lakossággal szaporodik északnyugaton, melynek kezében nagyszerű vasbányák vannak, 3) az összes stratégiai te-rület Metztől nyugot, délnyugot és délre az aug. 16 és 18-iki csatákkal együtt 4, 5 és 6 órai körterületben Németország birtokában van.

A francia kivándoroltak a Svájcban nagy számmal sokasodtak össze, van a többi közt 200-nál több kommunista, 12 kommunevezérrel, névleg Babick, Arnauld Geniben, Endes Waadtlanban, Beslay Neuf-csatelben stb. A bonapartisták szintén szép számmal vannak, így Napoleon herceg, Bazai-ne tábornagy és Boittelle volt rendőrfőnök Geniben s Fleury tk. Lausanneban.

A salzburgi találkozásról a „Kreuz Ztg.“ ezeket jegyzi meg: Az ott folyt értekezések újból tanusítják, hogy Németor-szág, Ausztria baráti összetartásra vannak utal-

tással tölt el, ama táj legelterjedtebb foglalko-lakozásával. Mikor e finom, női munkával ke-zükben körben ültek: vidor elbeszélések, zeng-zetes dalok járták közöttük; egy sem hahótá-zott könnyebb szívrrel, mint Anka, s ha ő da-lolt: hangja csupa dallam volt. Estéiket táncz élénkíté, vagy a mulatságos társas-játékok, melyek oly közkeletűek a francziáknál; mikor pedig vasárnap este megjelent a falusi bálban: a közbámulat tárgya csak ő volt.

Mivel szép vagyon nézett reá: kérékben sem látott szükségét. Nem egy előnyös ajánla-tot vón, de mindnyájára tagadó választ adott. Kinevette kérői állítólagos bánatát s az üde ifjuságnak, a szépség öntudatának szélszélyével diadalmaskodott fölöttük. De minden látszóla-gos könnyelműsége mellett is, ha szívében ol-vashatott volna az ember: ifjusága játszótár-sának édes emlékét lehetett volna abban fölfedezni, bár nem oly mélyen bevéssze, hogy fáj-dalmas legyen, de mégis elég mélyek, arra, hogy könnyű szerrel el ne mosódjék. Vidorsága dacára megtetszett rajta az is, hogy a gyön-gédség egy neme vón rajta uralmat, mely leg-kívált Jenő anyja irányában nyilvánult. Ifjonti társnői köréből és vidorságaiktól gyakran félre lopózkodott, hogy egész napokat a jó özvegnél töltösn, fiáról folytatott elbeszéléseit halgassa s titkos kéjjel piruljon el, midőn leveleit fölöl-vasák, látva, hogy emlékei, tudakozódásai ál-landó tárgya mindig csak ő.

Végre, a béke rögöni visszatérte, mely oly sok harczost vezérle ismét édes otthonjába, falujába vezette Jenőt is, fiatal, napharnította

va, és az ezen meggyőződés alapján nyet en-tente cordiale, azon anyagi hatalomnál fogva, melyet az egyesült Németország és Ausztria az elhatározás mérlegébe vethet, egész Euró-pának kezességét nyújt a béke iránt, a mely mindaddig hiányzott, míg a Poroszország és Ausztria között Németországban uralkodott versenység a külföld számára csábításul szol-gált.

A svéd országgyűlés rendkívüli ülésszakát tegnap nyitotta meg a király egy trónbeszéddel, melyben tudatja, hogy a hadse-reg újjászervezése fogja képezni a tanácskozá-sok egyedüli tárgyát s reményét fejezi ki e kérdés kedvező megoldása felett.

A KELET magán-távirata.

Feladatott Posten, sept. 16. 10 ó. — p. d. e.

Érkezett: sept. 16. 10 ó. 4 1/2 p. d. e.

Király ő flge tegnap szentesíté a bírósági kinevezéseket; holnap közzetétetnek;

Ausztriában a kormány eléte-jesztvények miatt roppant vihar, az összes német part vasárnap Bécsben értekezletet tart.

Allítólag az internacionale London-ban s a többi angol városokban a ki-rálynő halála esetére tömeges fölke-lést tervezett.

A francia külügyminister az el-szaszi iparczikkek vámmmentessége ügyé-ben egyezkedett; e szerint a gyárt-mányok december 21-keig vámmmentesek, 1872 julius 1-sejéig negyedet, dec. 31-ig felit fizetik.

A németek a négy keleti megyét azonnal kiürítik s az occupáló sereg létszámát felére szállítják.

Főladatott M.-Vásárhelyt sept. 16. d. e. 10. ó.

Erkezett se t. 16. d. e. 10 ó.

Thuri Gergely főispán beiktatása megtörtént, az illető városok küldött-ségei, az itteni városi képviselőtestület s nagy számú közönseg jelenletében. Megjelenése igen kedvező benyomást tett. Ma két óraker diszebed.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, szeptember 16.

— Király ő felsége sept. 14-én este 7 és fél óraker Pestre érkezett. A kormány részéről Tóth Vilmos belügyminister, a város részéről Gyöngyösi, Gamperl főpolgármester üdvözölték. Ez utóbbihoz e szavakkal fordult ő felsége: örülök, hogy országomba jöttem, nemde rég, voltam itt?

— Ő felsége Károly-Lajos főherceget mint az 1872-ki bécsi kiállítás protectorát e minőségben megerősítette, s Rájner főherceget, a kiállítás bizottmány elnökévé nevezte ki.

— Székács József superintendenst s a nagyérdemű író szép családi öröm érte. Ugyais

katonaképen. Mondanom sem kell, mily elra-gadtatással üdvözölte anyja öregsége büszkesé-gét, támaszát. Jenő érdemei kitüntetések sze-reztek neki — de azért még is keveset hozott vissza a háborúból, kivéve katonai magatartá-sát, tiszteletreméltó nevét s egy sebhelyet, mely homlokát keresztben árkolá. És romlatlan tért meg a harczból. Nyiltan, szabadon, nemes, hön dobogó szívrrel, tele eleven, joakaratu moz-zanatokkal s talán, a szenvedés legyabbá tevők: telve gyöngédséggel Anka irányában. Anyja utján, sokszor hallott róla s az elha-gyatva maradt özvegy iránti szeretet kétszere-sen drágábbá tette őt előtte. Sebet kapott; fogva volt; sokszoros veszélyben forgott, — de azt a hajfűrtöt, melyet karjára kötött, min-denkor megőrizte. Mintha talizmánya lett volna; sokszor, midőn a kopász földön feküdt, hosszan nézdelé s az a gondolat, hogy Ankát, szülőtte földje szépséges réjtét egykor majd megint viszont látandja: szívet megacézolta s képsé-s tette őt minden szenvedés kitűrésére.

Ankát majdnem, mint gyermeket hagyta el — mint viruló szűzet látta viszont. Ha ko-rábban szerette, most imádtá. Anka is el volt ámulva, hogy kedvese mily előnyös változáson ment keresztül. Rejtett bámulattal szemlélte fölénét a többi falusi legény fölött, nyilt, büszke, harezias tekintetét, melylyel minden mezei mulatságnál magasan kivált a többiek közül. Minél többször látta őt, annál inkább vált lángoló, hatalmas szenvedélyű a korábbi évek könnyűjűd, játszi ragaszkodása.

(folyt. köv.)

egyik derék fia Székács Gyula, ki Havre-ban Gyapotkereskedő, nől vette a haathfieldi angol pap leányát: Edith Mary Jackson k. a. t. A templomtornyony magyar és angol zászlók lobogtak egymás mellett s a noszolyó lányok közül három magyar, három pedig angol színeket volt öltözve. A pesti örömapa a távol föld ez ünnepélyében csak egy üdvözlő sürgöny által vehetett részt.

— **Báró Orczy** a nemzeti színház inténdása a színházi személyzet férfitagjaival gr. Széchenyi Ödönél megjelent, megköszönni azt az önfeláldozó és sikeres buzgalmat, melyet ő és általában a töltők tanusítottak.

— **A nemzeti biztosító társaság** melynél a pesti nemzeti színház biztosítva van, a sept. 13-ki tüzést alkalmából 1000 ftot ajándékozott a pesti tüzölő testületnek, ki akarván ez által rejezni köszönetét buzgó és sikeres fáradozásukért, melyet a színház épületének megmentése körül kifejtettek.

— **Tisza Lajos** ministert a kézi-orbai vál. kerület számos választói írásban kérték fel, hogy vállalja el a kerületnek megüresedett képviselői helyére a jelöltséget. A miniszter kinyilatkoztatta, hogy e képviselői állást, ha megválasztatnák, elfogadja. A megválasztás kétséget nem szenved.

— **A „Magyar Polgár”** 207. számában a m.-vásárhelyi levelező megemlíti, hogy M.-Vásárhelyt folyó hó 8-án tartatott meg Weszeli Károly címzetes prepost beiktatása, s azon különös megjegyzést teszi, hogy a prepost ebédjénél sem Apor Károly, sem Mikó Mihály nem vállalkozván ő felségéért poharat emelni, a prepost tette azt meg. Csúdlakozunk, hogy a „Magyar Polgár” m.-vásárhelyi levelezője még nem juthatott el annak tudáshoz, hogy egy installációs ünnepélyes ebédem nem a vendégek valamelyiké, hanem egyedül a házi gazdát illeti azon jog, hogy az első poharat ő felségéért felemelje, mi azt hittük eddig, hogy ezt a Janitornak is tudni kell.

— **Pompás latinság.** A helybeli rendőrség a napokban egy pár piaci gyümölcsárúsné úrhölgy szilvját confiscáltatta. Ez alkalommal főrendőrünk magas elhatározását a következő klasszikus latinságú rendelettel adta executiv közegeinek tudtokra: „Si vae a cophis confiscandae sunt.” E jeles latinságú mondat után értjük már a rossz nyelvek suttyogását, hogy rendőr-Ciceróink pro domo suo intézkedtek a szilvak confiscálásánál. (Beküldött.)

— **A közlekedésügyér egy viczeze.** Tisza Lajos közlekedésügyér köztünk időztekor jónak látta megtekinteni a mi Themisenket is, már t. i. a Szamost. A miniszter kiserője leaktára beszélni szándékáról, biztosítván ő excellenciáját, hogy egy sem lát apadt folyónknál egyebet a partjai hoszában illatozó szemét buccáknál „Nem tesz semmit, eddig úgy is mindig a Szamos kereste fel a Tiszát, ideje, hogy a Tisza is megkeresse udvariaságból mellékfolyóját” volt Tisza miniszter elmes választása.

— **A „Magyar Állam”** szeretné tudni azon püspök nevet, ki magát máig sem vetette alá a csalhatatlansági dogmának. Szolgálok vele. Ez Fogarasi Mihály erdélyi püspök, kire egy okból ugyan nem veti a kárhőzátást követő egyik korrekció erdélyi katolikus sem. Pedig csak akad Erdélyben egy igazhitűségében Loukay ural megmérkőzhető katolikus, ki „non propter esum, sed propter Jesum” vallja a csalhatatlansági dogma nélkül is talán üdvözítő hitét.

— **„Hajnal”** a czime azon emlékkönyvnek, melyet a helybeli kath. főgymnasium önképzőkör tagjai dolgoztak ki, s mely jelenleg izzad a rom. kath. lyceumi nyomda sajtója alatt. A mennyire belépilhettünk, nem egy közzétételre érdemes dolgotra akadunk iven.

— **Megérdemelt kitüntetés.** Mint illetékes helyről értesülünk Kolosi Antalt, a nagyszebeni thesianum érdemes ideiglenes igazgatóját közelebből véglegesen megerősítik elismeréssel betöltött hivatalában. Ez alkalommal a derék áldozár „de valle honesta” ez apátsággal díszített fel.

— **Hampel József** a pesti nemzeti múzeum régiségtárának buzgó tisztviselője a napokban régiségtáruink tanulmányozása végett városunkban időzött.

— **Dr. Szabó József** városunk érdemes képviselője betegsége miatt egyelőre még nem megy fel az országgyűlésre. Felette sajnáljuk, dr. Szabó ur egyetlen erdélyi tagja levén az egyetem ügyében kiküldött tanügyi bizottságnak, s azon férfi, ki a tizenkettedik órában kétségkívül sikeresen működhetett volna a kolozsvári egyetem kérdése felszínre hozatala körül, a miben már is annyit fáradozott.

— **A „gyorsposta”** cz. napilap 207-ik számában Szana Tamás ellen heves támadást intéztek; a támadott fel felszólítására sept. 12-én a „Hon” szerkesztőségében a fővárosi magyar sajtó képviselői összegyűltek, s az egybegyűlt írók mindenike rosszalta a „gyorsposta” eljárását mely a tényekben hamis, és a módor és hangban indokolhatlan támadást intézett Szana ellen. Kimondatott egyszersmind, hogy

a további eljárásról tanakodni nem szükséges, miután kiki saját lapjában ugys szólani fog e gyűlés határozatáról, s ezzel Szanaéknak a kívánt elégtétel megadott.

— **Lónyal gróf**, mint a lapokból olvassuk, szentlőrinci birtoka termékenyítésére a pesti légszeszfinomító gyár trágyahalmazát szándékozik átszállíttatni. Csodáljuk, hogy a szemes gróf ur eddig nem vette észre az Aldor-féle „Gyorspostá” nak olcsó folyamát, melyek tartalmoknál fogva napról napra jobban érdekesülnek arra, hogy a fentebbi anyagot pótolják.

— **Bernáth Albert** m. kir. honvédelrnagynak egyik közelebből tudomásunkra jött nemese tette méltó arra, hogy róla megemlékezzünk. Emberbaráti érzületéről ismert e törzstiszt ugyanis, a szokásban lévő fegyvergyakorlatok bevégezte után, a honvédegyenységet rendesen a kül-magyarutczában fekvő kertjébe vezényli, s a fegyvereket ottan gulába rakatva, őket jóízú étellel, itallal, szivarral gazdagon ellátja, s a tisztikart is fényesen megvendégeli. Örövend a hazafiélek, midőn hallja, hogy egy vagyos férfi feleségének egy részét könnyelmű elpazarlás helyett arra fordítja, hogy a pár krajczár napi zsoldra szorított, s mind a mellett terhes szolgálatot tevő honvédegyenységek fáradozásait s nem legkedvezőbb anyagi helyzetét enyhítse s feledtesse.

— **Zichy Antal** budapesti tanfelügyelő f. hó 10-én Brassóban mulatott. Innen Előpatakon, Tusnádon át Sz. Udvarhelyre. onnan Segesvárra, M.-Vásárhelyre s Maros-Ujvárra gr. Mikó Imréhez utazik.

— **Brockhaus** a híres német könyvkiadó, a nagy ismerettár tulajdonosa Brassóban időz. Folyó hó 11-én a szép fekvésű Törösvárt szemlélte meg. Mint halljuk Kolozsvárt is meg fogja látogatni.

— **Háromszéken** és Erdővidéken nagyban pusztít a torokgyík a gyermekek s néhol a felnőttek között is. A „Nemere” értesülése szerint több helyt szinmez közé vegyített löport használnak gyógyszerül.

— **A képviselőház** új arezutatáról ezeket olvassuk a „Napló”-ban. A mint a ház physiognomiáját megtekintők, azonnal több változás öltött szemeinkbe. A bársonyos miniszteri padokon egy új alak foglalt helyet. Tisza Lajos közlekedésügyér, ki Kálmán bátyjához ugy arczára, mint modorára nézve főleg a távolból szemlélve, feltűnőleg hasonlít. A bársonyos székek előbbi birtokosai Horvát és Gorove miniszterek a zöld képviselői padokon települtek meg, hol keményebb ülésben, de kétségkívül kényelmesebben találták magokat, mint előbbi helyeiken, melyeket ma még szempillantásaikban is kerüli látszóttak. Horvát Boldizsár a centrumban Falk és Kemény Gábor b. közt, Gorove Deák hita mögött foglalta el képviselői helyét. A baloldalon Nyári Pál helyét Beöthy Lajos, az alsóházban és képviselőiségben Nyári utódja foglalta el, kinek nevét jegyzőkönyve benyújtásakor az ellenzék élénken üdvözölte. A ház külső berendezésében egy változás történt, a karzatok erkélyzetét fedő párna már nem vörös, hanem zöld kelmével van borítva, és így a zöld szín a mint lenn, ugy fenn is uralkodik. Reméljük, hogy ez nem akar célzás lenni némely képviselő urak hatalmas szinoklataira. A kíváncsiság a mai ülésre, mely különben érdekes napirenddel nem kecsegtetett, annyi hallgatót csalt a karzatokra, mintha a felirát vita vagy valamely miniszterválaszát előidézheto kérdés forogna szőnyegen. Simonyi Ernő ezuttal sem lett hűtlen magához és multjához, mert az ülés folytatában két izben szólalt fel. Zsedényi sem tagadta meg beszédes természetét. Ma darász József is hallatá ékes magyarságát és tanítói hangon inté a házat, hogy „a megkezdett szónoknak” beszédét felbeszakítani nem szabad! A ház kétségkívül szem előtt tartandja a figyelemzetést.

— **Az 1848—9-ki** rokkant és keresetképtelen honvédek menháza alapkövének letétele f. évi october 1 én reggeli 9 órakor fog megtörténni. — Ennélfogva az építési bizottság egy meghívást bocsátott ki, hogy e nap ünnepé avattassék: a hazafiui kegyelet, testvériség s áldozatkészség méltó ünnepévé.

— **Részeg disznók.** Leese (Hannovera) faluban nagy feltűnést okozott több részeg disznó. — A szolgazemélyzet ugyanis a pálinkás hordók öblítésénél tévedésből a pálinka seprűjét a disznók vályujába öntötte. A disznók ezt megitták, és csakhamar tántorogva táncolni kezdtek, azután pedig a sárban henteregték. Huszonnégy órai alvás után a disznók kijáznodtak. A katastropha nézői közt egyik e megjegyzést tevő: Siebste Fritze, just sau wörest du vorgistern! (Lásd Fritze, ilyen voltál te tegnapelőtt!) Fritze szégyenkedve ment haza. Rövidebb és jobb praedicatiót még soha nem hallott.

— **Általános jó kedvet** hirdet a „Nemere”... Azt írja hogy gróf András Gyulának, mielőtt Salzburgba indult volna, feltűnő jó kedve volt. Ők, kik Kerkápoli miniszter körébe férhettek, fel voltak villanyozva. A szászoknak is jó kedvük lehet, s román atyáinkainak éppen jó kedvük van, tehát e jó kedvéért neki is,

már t. i. a „Nemere”-nek feneketlen jó kedve van! — Válgék egészségére!

— **N-Szeben** egy brassói lap értesülése szerint az érseki jubileum alkalmával a legtekintélyesebb románok értekezletet tartottak, s Metian esperes indítványára kimondották, hogy ezután teljesleg politikát fognak folytatni, s lehetőleg egyetértésre törekzenek a magyar elemmel Ezen határozatot a résztvevők közül csak kettő ellenezte, Hanea esperes és Román ur. Az értekezlet megbízottakat küldött ki ezen program terjesztésére. Részletes program csak azután fog megállapíttatni, miután az összes román nép hangulata tudva lesz.

— **Secundás versek** Egyik vidéki lapírtárusunk tárczája tért nyitott a váradi secundás deákok oly zöngelmének, melyek kiszorultak az önképzőkörök közlönyeiből. Egy ily deákpoéta Petrarcaja közelebből a következő righausokban önti ki szíve szerelmét;

Mondjam-e szeretlek,

Imádlak legszebbem!

Áldoznom kell érted?

Szívem meg nem szeppen.

Oh áldozom érted

Szívem oltárára

Sz, miadtad feletem

Tegnap secundára!

No ezzel a versével már a tertiát is kiérdemelte a lyrai együgyűség. Klió”-ja

— **A női emancipáció** leghízbosabb és céliravezetőbb módja bizonyára a női munkakör kiszélesítése. Külföldön és nagyobb városainkban látni is ily törekvéseket: a kereskedésekben árusok, könyvvezetők, sat. képen nem egy helyt nők szerepelnek; a posta kezelésben, táviradkban szintén alkalmazhatókna bizonyultak a nők s ministeriumunk nyitott is női táviradkati tanfolyamot. Városunkban Csapó Sándort, e valóban derék üzletembert, illeti a kezdeményezés dícsősége, a menyiben becsületes és megtisztelő munkára nyújtott alkalmat, egyik városi polgárunk leányát alkalmazta gazdagon berendezett kereskedése pénztárához. Most pedig egy külföldi lap arra figyelmezteti a nőket, hogy a kanári madarak tenyésztése által igen gazdag jövedelemforrást nyithatnak maguknak, mert p. o. csak ez évben is 50.000 ily kis dalost szállítottak Németországból Amerikába. E madárkák tenyésztése különben is nem sok munkába kerül, gyönyörűséget okoz, pénzt is hoz a konyhára. Szóval munka közt a nőknek ez a legjobb emanezipatio!

— **A kolozsvári néptanítói tanfolyam** végét érven, magyarajku néptanítóink vidékre távozások előtt bucsulakomát rendeztek a lyceumi épület termében. Az egyszerű csinos felterített asztal fején a pótanfolyam vezetői Pál Ferencz, Indali Péter, Gazi József foglaltak helyett, s mellettök néhány vendég s a néptanítók ifjának, öregének hosszú két sora. A vidám kedvel fűszerezett lakomát a néptanítóknak Orbán vezérelte kara az „Isten áld meg a magyart” éneklésével nyitotta meg, mely után kezdetét vette a jóízú magyaros lakoma, melyet magyaros zene és számos toaszt derített. Az első pohár köszöntést Pál Ferencz a kultusminiszterre, a másodikat Indali Péter Kethely tanfelügyelőre, a harmadikat Orbán tanító a néptanítói tanfolyam vezetőire: Pál Ferenczre és Indali Péterre mondta. Mátrai Ernő az erdélyi népnevelés munkásait, a népnevelés munkásait, a néptanítókat életé, ezután megeredt hosszú sora a köszöntéseknek, melyek ép mint a jövedv csakis a lakomával érték végüket. Éljenek soká s ó kedvben derék néptanítóink, és buzgó vezetőik, kik tapasztatos eljárásokkal annyira megnyerék ragaszkodásukat. A viszontlátásig!

— **Cluseret Debreczenben.** Pár nap óta egy eredeti alak tűnt fel a városban. Igen tiszt kinézésű agg, ó divatu öltözékben, ugyan oly arczkifejezéssel. Kettős nyakkendőt hord, nevezetesen az ujjabb divatu legelő nyakkendője helyébe egy nemzeti szín csokor van akasztva. Hóna alatt rendszeres terjedelmes csomag iromány. A felső megék egyikéből jön, s itten sok ismerőse van, kiket sorra látogatva, azok rettenetes meglepetésére a meggyőződés szülte önértet hangján adja elő, hogy ő a commune egyik volt híres tbnoka Cluseret, ő azon nagy férfi, ki Franciaországot a végenyséztől az által megmentette, hogy 950.000 communeistát egyszerre a légberőpített. Jelenleg Debreczenben egy repülő gépet akar megkísérteni, melyen a város fölé emelkedve, a birtokában levő 5 millió Kossuth bankjegyet szándékozik a nép közé leszálni. Tegnap egyik ismerősevel, ki nem vette észre zavart lelki állapotát, a csizmadiaszint látogatta meg, mely őt, mint monumentális építmény igen érdekelt. Ott azonban a mesterektől a szerinte azon mesterséggel foglalkozók miatjánkját kérdezte, s miután nem tudták neki elmondani, elmondotta ő azt oly cifra és különös kifejezésekben, hogy ismerőse, ki oda kísért, felvilágosodván a szegény ember lélekállapota felől, jónak látta tőle megillanni. — Különb a nagy francia tbnok egészen ártalmatlan képző, nem bánt senkit, s így nem veszedelmes.

— **Szent mise** a marhavész ellen. Ausztriában a clericálisok népboldogító munkasága folytán, a föld népe azon szerencsés gondolatra jött (azaz hihetőleg hozott), hogy a marhavészt sz. misékkal orvosolja. E végből a mézárások, tejárások, marhakereskedők közt pénzgyűjtések rendeznek. Felső-Ausztriában: St. Leonhardban pedig processiót akarnak e célból rendezni. A rendelkezők és vállalkozók különben „máltá”-yo” ár” mellett adnak mindent Egy mise ára csak 50 kr.

KÖZGAZDASÁG.

— **A hollandi consul** legújabb (aug. 30.) jelentéséből a következő érdekes adatokat közölhetjük: Minthogy a hollandi termés minősége a magyar kiviteli szempontjából az osztr. magy. birodalom kereskedelmére igen nagy fontossággal bír, a következő adatok veendő k figyelembe: Holland a lefolyt utolsó három évben átlagosan következő beviteli forgalommal bírt: bu a 1.140.000 hectolitre, rozs 2.350.000 buzaliszt 33.846.000 kilogramm, rozsliszt 1 millió 468.000. Minthogy az idei angol, belga, francia és rajnamelléki termésviszonyok az utóbbi évek átlagos termésével körülbelől meg egyeznek, előre láthatni, hogy a hollandi bevittel az idén sem lesz az itt feltűtetett átlagmennyiségnek esekélyebb. Ellenkezőleg az eddigi consuliatiók utn itélve, a folyó évre sokkal nagyobb számot remélhetünk. Január 1-je óta 70 gabuszállítási hajó kötet ki az amsterdami révben, köztük 8 az osztr.-magy. birodalom lobogójával. Rendkívül sokat vásárolnak raktározásra, minthogy általában nagyobb üzleti lendületet várnak. Hogy az osztr.-magy. kereskedelmnek ebben ismét nagy része lesz, csaknem bizonyossággal mondható előre. Kivált a hazai műalmok remélhetnek nagy árkeltet, minthogy az idei hollandi buzatermés csakéylebb mint az előbbi éveké. Itt különben ugy is csak régiebb összeköttetések folytatásáról van szó, melyek az utóbbi évek folyamában tényleg járultak és barátságosabbakká váltak, kivált mióta hazai iparunk az árak kezelésére és pontos átszolgáltatására több gondot fordít.

Üzlet. dézsi piacz árai sept. 1. 1 mérő tisz. tabúza, legjobb, 5 ft 20 kr., rozs 3 ft 20 kr., elegybúza 4 ft 60 kr., zab 1 ft 20 kr. Széna mázsája 2 ft 50 kr. Egy öl fa 36 hüv. hosszú 10 ft. — k. Fagygyugyertya fontja 38 kr. Marhabús 16 kr. Konyhaliszt 9 ft 60 kr. Bor — ft — kr. lence — ft, — kr. paszuly 5 ft — kr., Burgonya — fr — kr.

Távíratl tudósítás a becsi tőzsdéről.

Sept. 9-én 5% Metalliques 100 frt 59 30. Kamat —. —. 5%. Nemzeti kölcsön 100 frt. 69 70 1860. Kölcsön 101 20. Bankrészvény 767. Hitelintézet részvények 289. frt. 294 40. London 10 ft. st. 119 frt 25 kr. Fntst 119 50. Cs. kir. arany 5.76. Napoleonor 943 5/10.

Urbéri kötvények: Magyarországi 79.80 Tamasi 77 20. Erdélyi 76.50 Horváthországi 86 25

Felelős szerkesztő **Szász Béla.**

A közönség köréből.*)

Kolozsvárt, 1871 1/2.

Tisztelt szerkesztő úr!

Vonatkozva a 210 számú beces lapjában tüzesetekre vonatkozó cikkére, tisztelettel felkérjük e pár sor közlésére.

Mi nagy-hidutcai lakosok a mult hóban történt Lászlóczy-féle major égése alkalmával felkértük a kapitányságot venné szemügyre, hogy ez égéstől beljebb, a Biró József-féle telken Biró Mihálynak szénája van lerakva, (akkor csak 6 szekérnyi volt), azt onnét takarítsa el, fájdalom, nemhogy történt volna intézkedés, hanem még oda 2 nagy asztag buza és 100 szekérre menő széna is rakatott, a kapitányság éber figyelme mellett; s naponta folyton tart a szénahordás, ugy, hogy számot tesz egy gazdasági tanyának is.

Ezen kapitányi intézkedésre többé várni nem lehetvén, ez előtt 8 nappal mi egész utcazebeli háztulajdonosok kérvényeztünk a kapitánysághoz ez iránt intézkedni, de még eszébe sem jut ezen ugyan sürgős ügyet felkarolni, két hó multán, már pedig ezen ösmeretes szűk utcában azon tőneg takarmány, az ottani csep-lők vígyizatlanságából, vagy rossz akaratból ha meggyul, egy kis szél hozzájöttével, nemcsak a minapi szerencsétlenség lesz előidézve, hanem a zöldsé - fogadóg az egész utca leég; s a kapitány ur felelőssége biztosítja-e a tulajdonosokat károk megtérítéséről? vagy a sok nyomorba esett családnak enyhíteni fogja-e nyomorát? megjegyezzük, hogy tudva van a kapitányság előtt, hogy Biró Józsefnek a tulso új utcában saját lakásánál elég nagy helye van, hol takarmányát eddigelé is tartotta.

tisztelettel lévén

több nagy-utcai háztulajdonos.

*) A közérdekű főlészálásoknak szánt e rovat alatti közleményekért csupán a sajtohatóság iránt vállal felelősséget a Szerk

Részlet-jegyek

20 drb Hitel-sorsjegyre	20 részvevővel, 24 tíz frtos havi részletben	Huzás Okt. 1-sején, főnyerő 200,000 ft. 300,000 frank.
18 drb Hitel-sorsjegyre	18 részvevővel, 25 tíz frtos havi részletben	Huzás Okt. 1-sején, főnyerő 200,000 ft. 300,000 frank.
20 drb 3% es 400 frankos török-sorsjegyre	20 részvevővel, 20 tíz frtos havi részletben	Huzás Nov. 1-sején
20 drb Braunschweigi-jegyre	20 részvevővel, 24 két frtos havi részletben	Huzás Nov. 14-ikén
Főnyerő 20,000 tallér		
20 drb 100 frtos magyar díj-sorsjegyre	20 részvevővel, 23 hat frtos havi részletben	Huzás Dec. 1-sején főnyerő 250,000 ft
Főnyerő 100,000 ft.		
20 drb 100 frtos 1864-diki jegyre,	20 részvevővel, 23 nyolc frtos havi részletben	
18 drb 100 frtos 1864-diki jegyre,	18 részvevővel, 25 kilenc frtos negyedévi részletben	

A sorsjegyek a Játéktársulatok mindnyájánál különböző sorozatból valók, miáltal a nyertes esélye tetemesen növekszik. Minden részvevő, mindjárt az első részlet letétele után és a lefizetés folytán közösen a játéktársulat minden sorsjegyre játszik a lefizetés végével, a csoport szerint, egy eredeti hitel-, 3%-os 400 francos Török-, Braunschweigi-, 100 frtos magyar-díj-, 100 frtos 1864-diki sorsjegyet kap kezéhez.

A belyeg-díj egyszer s mindenkorra fűz 90 krt a magyar díj-sorsjegyre, 1 frt 30 krt. az 1864-diki-, 2 frt 50 krt. a hitel-, és 68 krt. a Török sors-jegy után. Az első részlet és a belyeg-díj lefizetésével részletjegyet kap a játékos, mely a tulajdonos számára minden fentebb jelzett elnyit biztosít.

EDUARD FÜRST bankháza Wien, Stephansplatz.

KÖLCSÖNKÖNYVTÁR.

Alólírt tisztelettel tudatom a n. érd. közönséggel, hogy kölcsönkönyvtáramat

az eddigi helyiségből ugyan csak azon épület udvarában, külön e célra berendezett helyiségbe helyeztem át.

Kölcsönkönyvtáramat,

mely a magyar-, német- és francia-irodalmat a legújabb s legkeltebb regényeknek, most már több mint tizezer kötetével képviseli, s a legújabbakkal folyton szaporítottatik, ajánlom továbbra is a n. érd. közönség becses figyelmébe, s reményem van olvasóim igényeinek mindenkor megfelelni.

Az előfizetési árak következők:

		1 hónapra	1/2 évre	1 évre	Biztosíték.	
		frt	kr.			
1 kötet kivételével	melyek minden- nap változat- hatók.	—	60	3 frt.	5 frt.	1 frt.
2 kötet		1	—	5 frt.	7 frt.	2 frt.
5 kötet		1	50	7 frt.	10 frt.	5 frt.
10 kötet		2	—	10 frt.	16 frt.	10 frt.

A könyvek az ünnep- és vasarnapok kivételével naponként 8-tól 1 és 3-tól 7 óráig kicserélhetők. A legújabb könyvek nyomtatott jegyzékével a történet változások miatt még nem szolgálhatok, de az írott névjegyzék kölcsönkönyvtáromban megtekinthető.

Egész tisztelettel:
STEIN JÁNOS.

Kolozsvártt gr. Teleki Domokos-ház udvarában.

Felhívás!

„A Magyar kölcsönös biztosító bank“

alólírt vezérigynöksége az aratás és behordás beálltával kedves kötelességének tartja a „Magyar kölcsönös biztosító bank“ által nyújtandó előnyökre a n. érd. közönség figyelmét felhívni,

a mellett, hogy a beveendő díjakra nézve is a versenyt bármely más társulattal kiáljuk, a hozzánk csatlakozó tagokat az évi díj fölösslegben részesítjük, mely osztalék annál nagyobb mentül többen ez intézethez csatlakoznak. Hogy ez csoportosulás esetében el nem maradhat, — megezőfolhatatlan tanúságul hozván fel a részvényekre alapult társulatok által felmutatott rendkívüli évi nyereseményeket, melyek közül egy ily intézet a múlt évről oly üzleti hasznót mutat fel, mely szerint ha azon biztosítók a kölcsönösséget vették volna igénybe, minden díjkép befizetett forint után 56 kr. lett volna a biztosító feleknek visszafizetendő.

Ilykép az évi nyeresémen magok a biztosítók tagok osztozkodhatnak, ez által a biztosítási díj lehető legalantabbi fokra szállíthatatik, és alkalom nyújtatik mindenkinek vagyonát lehető legolcsóbban biztosítani, magának megnyugvást szerezhetni.

Biztosítások eszközése iránt bővebb felvilágosítások végett kérvén a biztosító közönséget, vidéki ügynőseikhez vagy M. Váshelytől a központhoz fordulni

„A Magyar kölcsönös biztosító bank“ erdélyi vezérigynöke

HOLCZER GYULA.

MOLL A. SEIDLITZ-PORA.

Központi szállítási rakhely a „Golyához“ címzett gyógyszer-tár Béciben.

Öväs: Tapasztalván, hogy az enyémnek szóról szóra után-nyomott, sőt a közönség ámitása végett hamisított név-aláírással ellátott használati utasítványokkal árutatnak Seidlitz-porok, s éregett a kül-alak hasonlatosságánál fogva saját gyártmányommal könnyen tévesztethetnek, ezen hamisítványok vásárlásától azon megjegyzéssel órok mindenkit, miszerint: „az általam készített Seidlitz-por minden katulyája hasonló készítményektől megkülönböztetésül saját védjegyem és aláírással van ellátva.

Ára egy lepecsételt eredeti doboznak 1 frt. Használati utasítás minden nyelven.

E porok rendkívüli s a legértékesebb esetekben bebizonyított gyógyhatásuk által minden eddig ismert hási szerek között tagadhatatlanul az első helyet foglalják el; mint azt sok ezer a császári birodalom minden részeiből kezeinkhez küldött hála-iratok a legreálisabban tanúsítják, hogy e porok rögzött szorulásoknál, emésztetlenség, gyomorhólyag, továbbá görcsök, vese és ideges bajokban, szivdobogásnál, idegesség okozta főfájás, vértelenség, csúszos fogfájásnál, végül hystériára, bükörre és huzamos hányásra-bajlamlánál a legjobb sikerrel alkalmazhatnának, s a legértékesebb gyógyhatást eredményezték.

Valódi minőségben kapható:

Kolozsvártt: Binder K., Wolff J., dr. Hintz György és Engel J. gyógytárakban és Karvazy József kereskedésében.

Dézsén: Krémer Samu.
Déván: Lengyel Gergely, gyógyszer.
Beszterecén: Szongott György.
Brassóban: Jekelius Nándor, gy. Schneider F.,
Eremias Döme.
Maros-Vásárhelytől: Bucher M.
N-Szebenben: Müller K. gyógy., Sill Mihály.
Kóhalmon: Nagelschmid öv.

Krassóban: Bártok Sándor.
M-Ujvártt: Ujváry Sándor gyógyszer.
N-Váradon: Janky Antal, Kiss Samu.
Segesvártt: Teutsch J. B.
Szászsebes: Binder F., gyógyszer.
Szászváros: Spech Gusztáv, gyógyszer.
Szerdahelytől: Schimert F., gyógyszer.
Zilahon: Harmath S. F.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundatia pt. Scoala - BCU Cluj
Nyomtatott az ev. ref. főtanoda betűivel kiadó-mlaidonos Stein Jánosnál.

valódi Dorsch-halmájzsir-olaj.

Ára egy üvegnek 1 frt.

Minden üveg, más halmájzsir-olaj-fajtától leendő megkülönböztetés végett védjeggyel van ellátva. A valódi Dorsch-halmájzsir-olaj mell és tüdő-bajoknál, scrophulus és rachitis betegségekben legjobb gyógyhatású van; meggyógyítja a legelidültebb köcsvény- és csúzbajokat, valamint az időségi bőrkütegeket. Ezen legtisztább és leghatályosabb halmájzsir-olaj fajt a Dorsch-halaknak leggyorsabb egybegyűjtése és kiválogatása által nyeretik, és általában semmi vegytani kezelés alá nem vonatik, hanem a bepecsételt eredeti üvegekben lévő folyadék épen és ugyanazon állapotban van, mint az közvetlenül a természet által nyújtott.

MOLL A., gyógyszerész és vegyész Béciben.

Haszonbér.

A gróf Wass Ottilia tulajdonát képező maros-bogáti részjószág, a hozzá tartozó cintosi és oroszii birtokrészekkel, jogokkal és javadalmakkal együtt 1872 ápril 24-kétől kezdve több évre haszonbérbe kiadatik, esetleg örökáron is eladatik.

A bérleti, esetleg adás-vevési föltételek iránt értekezhetni Váradi György h. ügyvéddel Kolozsvártt.

(33-*)

Ajánlja
dúsan ellátott
FÜSZER-TÁRÁT,
gőzlisztet;
kittinó minőségű
faggyu gyertya- és
szappan-gyártmányait.

(53)

Megvásárol mindennapi
m. és osztr. állampapírt,
sorsjegyet,
arany, ezüst
pénznemeket,
és leszámitol
(esampírt)
MINDENFÉLE
nyereményeket.

HUTFLESZ
KÁROLY
Kolozsvárt.

(315) (3-3)

A méltóságos gr. és b. Bánffy család kalotaszegi közös uradalmához tartozó, nagy-sebesi határon levő Gyalumár és a csucsai határon levő erdősegekben, mind két helyen külön-külön 600 sertésre elégséges bükk-makk, f. hó 29-kén árverés útján kiadatik Bánffy-Hunyadon a mlsgos család insp. lakásán, hol a feltételek előre is megtekinthetők.

B.-Hunyad, sept. 10. 1871
GYARMATHY ZSIGMOND,
inspector.

SPIEL-INSTRUKTIONEN

für das Zahlen-Lotto

ertheilt der Professor der Mathematik
B. v. Orligé in Berlin, Wilhelmstrasse Nr. 129.

Täglich treffen Dankschreiben über meine Instruktionen gemachte Gewinnste ein.

Zur nützlichen Belehrung über das Wesen des Lottospiels empfehle ich noch mein bereits in 4. Auflage erschienenes Werk:

„ANALYSE DES LOTTO“

Wissenschaftliche Begründung
aller Vortheile im Zahlen-Lotto zu gewinnen nebst
kabbalistischem Emporium.

Dasselbe enthält eine vollständige Geschichte des Lottospiels, alle amtlichen Verfügungen über Einsätze und Gewinne, gibt theoretische Erörterungen und technische Unterweisungen etc. etc.

Preis: 2 fl. ö. w.

von Orligé, Professor.

Vorhält in der Buchhandlung Joh. Stein's in Klausenburg.

(8-12) (261)

(13) (27-*)

Figyelemre méltó hasznos találmányok!

A LONDONI VILÁGKIÁLLÍTÁSON 1862-ben kitüntetett gyógyszeres illatszerek és őröltő asztali vegyész műkellékek.

BÁNYAY L. KÁROLY

Okleveles gyógyszerész találmányai: és vegyész gyártmányai KOLÓZSVÁRTT cs. k. pátenst által törvényesen véd-lemve. Az egész osztrák birodalom és Magyarország területére cs. k. kizárólagos kiváltságot nyert: Gyógyszeres növényi

VICTORIA-PARFÜM

Erősítő és szepítő illatszerek, mely általános hasznosnak elismertek: Mint illatszerek, mint szepítő mosdó-szer, mint szájmósó, mint füstölő-szesz és a leghatósabb ideg- és izom erősítő. Egy üveg tartalma 8 lat

VICTORIA-PARFÜM

Ára 1 frt 40 kr. o. é.

Ezen illatszert 6 Felső és a császárné és királyné legmagasabb elismeréssel PALOTA-FÜSTÖLŐÜL elfogadni kegyeskedett.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

BALSAMIN HAJESSENTIA.

A hajkorpa gyors eltávolítására, a hajbőr tisztítására és erősítésére s főképpen a haj hullása ellen. Egy eredeti üveg tartalmaz 8 lat BALSAMIN-ESSENTIÁT.

Ára 1 frt 25 kr.

BALSAMIN HAJERŐSÍTŐ POMÁDE

A haj hullása ellen és a hajnövéseinek elősegítéséül. Egy eredeti nagyobb tégely ára 1 frt o. é. minden raktárban

PURITAS-PECSÉTTISZÍTÓSZESZ

Melylyel minden KELMÉK és KESZTYÜK színváltozás nélkül gyorsan tisztíthatók. Egy eredeti üveg ára 35 kr.

Kitüntetett gyógyszeres-növényi

AROMATIN SZAJVIZ.

A foghús erősítésére, a fogak épen tartására s tisztítására, és a szájrészek rendszeres ápolására, a könnyen vérző ny- és löglött fogak eszélárdítására; ugy szintén az odvas vagy bérakott fogaktól, dohányzástól vagy egyébként bűzös-szájszag gyors elűzésére, és azonnal kellemes szájhellel eszközölésére. Egy eredeti nagy üveggel: Ára 1 frt 25 kr. o. é.

Kitüntetett:

MAGYAR NEMZETI

BAJUSZPEDRÓ.

Általános kedvelt, szilárdul és szövetartó, s tetezés szerinti hajlékonyságáért, mely a bajuszat nem töri, sőt fésüléskor sem tépi, s mivel zsebben hordozás alatt is megtartja eredeti jó minőségét, minden idős korban kedvezőleg használható. Egy Védjegyes ércz-dobozban ára 35 kr

Kitüntett:

ERDELYI-FLORA MOSDÓ és BE-RETVALKOZÓ-SZAPPAN

védjegyes borítékban. Ára 25 kr. o. é.

RARICAL BALZSAM:

TYUKSZEM IRTÓ GYÓGYSZER.

Mely által a „Tyukszem“ fájdalom és metcöz eszközök nélkül gyorsan és gyökeresen eltávolítható. Ára 1 frt.

Kitüntetett Hajfestő-szer:

JUVENTAS-HAJFESTŐ-SZESZ.

Mely által az őszhaj, szakái, bajusz és szemöldök 1/2 óra alatt az ifjú körhöz hasonló természetes szőke, barna- vagy fekete, több hónapokig tartósan színezhető, és oly állandó, hogy a rendes mosdások után is változatlan marad. Használati eszközökkel és utasítással. Ára 2 frt 50 kr. o. é.

Kitüntett:

ERDELYI FLORA POMÁDE.

A haj szepítésére és rendszeres ápolására. Erőztető üveg-tégelyben. Ára 50 kr. o. é. minden raktárban.

Az üvegekben kiálló betűkkel van jelelve:

BÁNYAY L. K. Kolozsvárt.

A fennebb jelölt szabott árakkal minden Ducetes megrendelésnél 10% azaz egy tízed ár leszámitódik, nagyobb megrendeléseknek aránylagosan több kedvezmény van szabályozva. A megrendelések egyenesen Kolozsvárra a Redoute ártellenében lévő BÁNYAY LITERÁTI KÁROLY saját házához intézendők.

ORVOSILAG megvizsgálva, s VEGYTANILAG elemezve ÁRTALMATLAN lótrészekből levőknek TALÁLTATTAK, s mint legjobb minőségűek HITELESEN AJÁNLA vannak.

HITELES BIZONYÍTVÁNYOK SZERENT MEGVIZSGÁLVA VEGYTANILAG ELEMZVE ÉS A LEGJOBBAN AJÁNLA: A LE GHIRES EREBB VEGYTANÁROK, ORVOSTUDOROK ÉS MAS NEVEZETES TKINTÉLYEK ÁLTAL.